

Egzegeza SZ – Izbor iz Petoknjižja
petkom u 10:00 <http://amdg.eu/tfmvi>

Ponovljeni zakon

Mojsijev oproštajni govor – kada? (1,3)

01.11.40.

- * prisutni u tekstu: Mojsije i sav Izrael (1,1)
- * dijelovi govora u 1. mn. (“mi”); npr. 1,6:
“יהוה Bog naš, reče nam...”

Pnz važan za NZ

- ukupno 280 navoda i aluzija
- najveća zapovijed (Mk 12,29s)
 - Ljubi...! *šema' jisra'el* Pnz 6,4s
 - + “iz svega uma svojega”
 - Dopuna (Mk 12,31): Lev 19,18b
- Kušnja u pustinji (Mt 4,1-11):
- “Pisano je” 4,4.7.10
 - ne samo o kruhu Pnz 8,3b
 - ne iskušavajte Boga svoga Pnz 6,16a (LXX jd.)
 - njemu iskazuj štovanje Pnz 6,13a (NZ: + *μνοος*)
- Isus produhovljuje i radikalizira

Integralni i završni dio Petoknjižja

- Što povezuje Post 13,14-17 s Pnz 34,1-4?
 - Što treba učiniti Božji izabranik?
 - Gleda zemlju
 - Kakvo je Božje obećanje?
 - Dat će zemlju potomstvu
- Pnz 34,11s
 - ...*znakovi i čudes*a u zemlji egipatskoj
 - ... *moćna ruka*... na oči svega Izraela.
 - → sažetak *Izlaska*

James Tissot, Mojsije gleda obećanu zemlju (akvarel, 1896.-1902.)

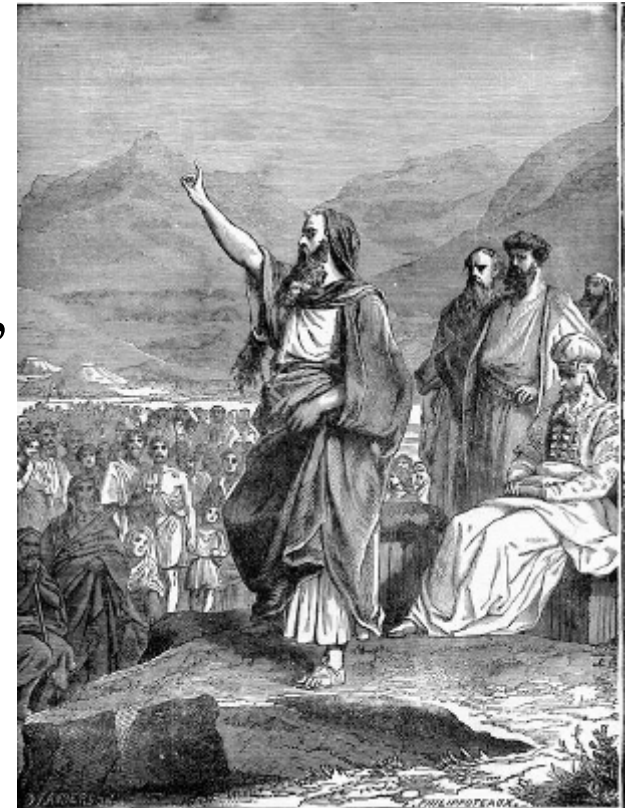
Ime i smještanje

- דברים *dēbarîm* – riječi
- = zbivanja
- δευτερονόμιον **Pnz 17,18**
 - משנה התורה הזאת
mišné hatôrâ hazo't
“kopija” te Pouke
- Riječi 1.11.40. (1,3) usp. **32,48-50**
 - – “istoga toga dana”; uspni se, pogledaj!
- Oproštajni govor – testament
- Mojsije je napisao Toru (31,9)
 - završio pisanje u knjigu (ספר *sefer*) 31,24

Četiri “poglavlja”

- דברום *dēbarîm* (1,1) “Riječi”
- תורה *tôrâ* (4,44) “Zakon, tj. Pouka ”
- דברי הברית *dibrê hab^erît* (28,69) “Riječi Saveza”
- הברכה *habb^erakâ* (33,1) “Blagoslov”
 - svaki put uvod naznačuje slušatelje i okolnosti
- prisjećanje na prošle događaje, zakon i *potpis ugovora*
- izuzetak: 32,48-52 i c34
 - o Mojsijevoj smrti

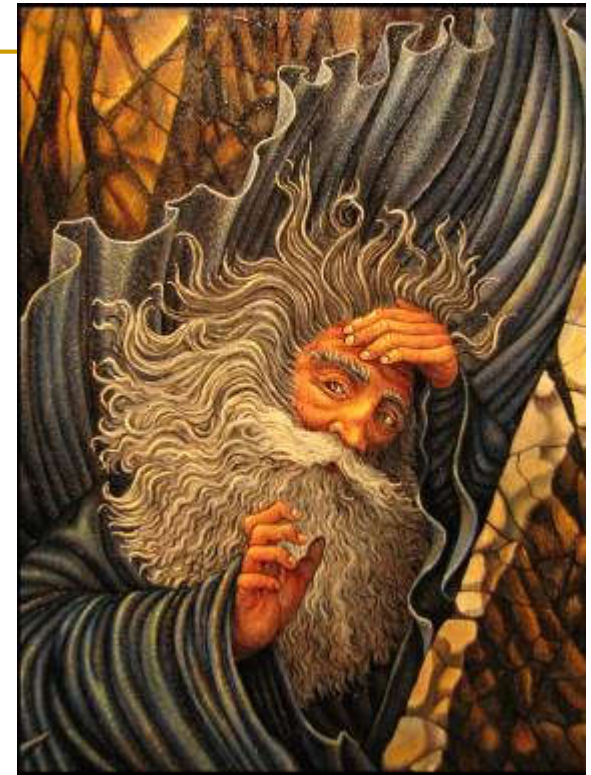
Odredbe i prava

- Formalni okvir
 - 4,45 (6,1; 12,1) – najava
 - 26,16** – zaključak:
 - “Bog tvoj naređuje ti da obdržavaš ove *odredbe i prava*”
 - KS: zakoni i uredbe
 - Šarić: ... i naredbe
- חוקים ומשפטים
hûqîm ûmišpatîm
 - 5,1 i 11,32 proslov (c5-11)
 - 5,6-21 = 10 zapovijedi
 - 12,1 i 26,16 razrada (c12-26)

Uzor-prorok Mojsije

- Prorok u Pnz 18,15?
- נביא *nabî* “kao što sam ja” Pnz 18,15
 - Vjerodostojna oporuka usp. v18:
 - “kao što si ti” – “ja ću podići proroka”
- Posrednik *Saveza* (18,16)
 - prenosi “im” Božje riječi (v18)
- Definicija proroka u Pnz 18,18b
- “Dat ću riječi svoje u njegova usta...”
 - Prva dužnost proroka – primiti riječ
 - Bog ga podiže, jedan od braće (18,15)
 - Govori što Bog zapovijeda (18,18)

- Mojsije jedinstven (34,10)
- “licem u lice” (34,10)
- poslan od Boga שלח *šalah* (34,11)

Jošua nasljednik

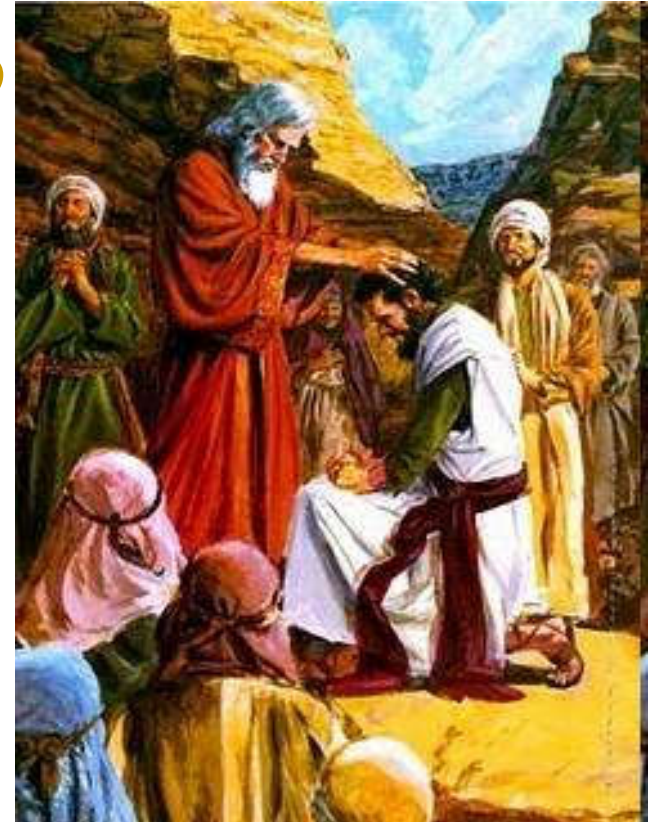
- Božji **nalog** (Pnz 1,38)
 - Mojsije **podsjeca** (31,3)
- **Izvršenje**: Jošua prima poslanje (Pnz **31,7**) – *Od koga?*
 - Od Mojsija – *Pred kim?*
 - Pred cijelom zajednicom
- Mojsije prenosi nalog (31,7):
 - S narodom u zemlju
 - Podijeliti baštinu
- *Potpورا* (Pnz 31,8)?
 - יהוה će biti s tobom (usp. Izl 3,12)

- Tko govori Mojsijev *psalam 32,44*?
- Mojsije i Jošua

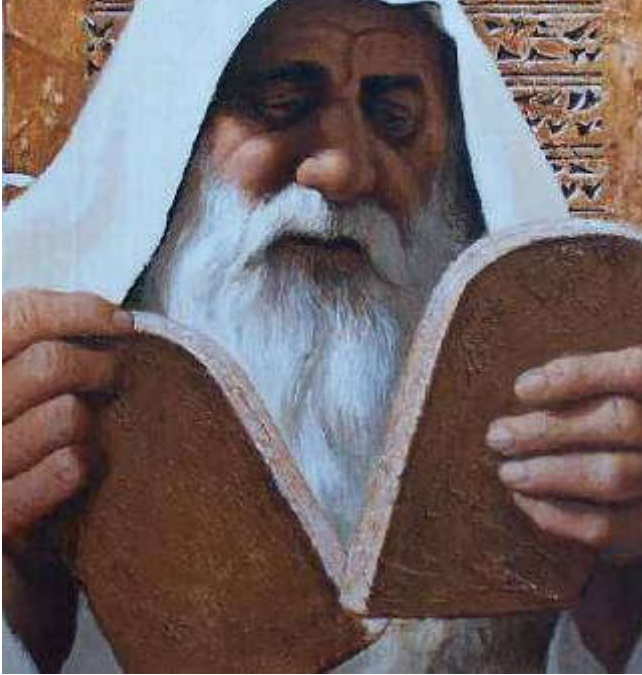

Prijenos vlasti

- **Osvrt:** Jošua prima poslanje u Pnz 34,9
 - Kako, plodovi?
- “zaređen”
- ispunjen duhom mudrosti
- Posrednik Božje Pouke nakon Mojsija
 - motivira cijelu knjigu:
- povod za “Savez u Moabu”
- Pnz u kontekstu od Post do 2 Kr

Poslušán do smrti

- ❑ Posljednja zapovijed u Pnz **32,50**
 - **“Umri”**
 - ❑ Nakon dovršena posla (2x “sve” v45)
 - ❑ Riječi, zajednica
 - **Prije: “uspni se i pogledaj!” (v49)**
 - ❑ po kojem uzoru treba umrijeti (v50)
 - **brat (v50) – za kojega je molio (9,20)**
 - **Mojsije ozbiljno shvaća usp. c33**
 - ❑ Čuje posljednje riječi Božje (34,4)
 - ❑ Izvršava zapovijed u 34,5:
 - **Umire (34,5 – “sluga Gospodnji”)**
 - ❑ Tko ga je pokopao 34,6?
 - **“on” = Bog?**
-
- ❑ **Koliko godina doživio (34,7)?**
 - **120 godina (34,7 usp. Post 6,3) – puna mjera**

Sklopljen ugovor

- Pnz 26,17-19 daje tumačenje središnjem tekstu c5-28 (=odredbe i prava + blagoslov i prokletstvo)
- Koje su dvije stranke u *ugovoru*?
- Na što se obvezuju?
 - Tvoj Bog, slušati glas (17)
 - Narod posvećen יהוה, iznad svih (19)
 - Obveza naroda preko (27,1)?,
 - Starješina
 - Obveza Božja preko (27,9)?
 - Svećenika

Deset zapovijedi u Pnz 5

Razlike

Istovjetno u Izl 20 i Pnz 5

- **Utemeljenje: ja sam te izveo... v2/v6**
 - *Stoga nećeš imati drugih bogova*
 - *Zato ćeš čuvati život, brak, vlasništvo, istinu...*
 - **v3; v7:**
- **Zabrana drugih bogova**
 - **v5s; v9s:**
- **Zabrana klanjanja idolima i obrazloženje**
 - **v7; v11**
- **Čuvanje Božjeg imena**
 - **v13-15; v17-19**
- **Ne ubij, ne razaraj brak, ne kradi**

Razlike

- Razlog za Dan Gospodnji u **Izl 20,11; Pnz 5,15?**
 - Izl: počinak Božji, svetost
 - Pnz: izlazak + socijalna dimenzija:
 - “sam si bio sluga”
 - Tko govori u **Izl 20,1; Pnz 5,1?**
 - Bog (Izl) ↔ Mojsije (Pnz)
 - Dodatak u Pnz **5,12.16?**
 - Mojsijeve riječi Izraelu:
 - “Kao što ti je *zapovjedio* Jahve, Bog tvoj” (roditelji, subota)
 - “ove riječi” 20,1 ↔ **4,44**
 - תורה *tôrâ* Zakon (Pouka)
- Kada: **Izl 19,1.16; Pnz 1,3?**
 - Izl: 3. mjesec – od Izlaska (19,1), 3. dan (v16)
 - Pnz: 1. 11. 40.
 - Gdje: **Izl 19,11.18.20.23; Pnz 4,46-49?**
 - Izl: brdo Sinaj
 - Pnz: istočno od Jordana, u dolini

